

Brüssel, 28.4.2020
COM(2020) 169 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Komisjoni tõlgendav teatis, milles käsitletakse arvestus- ja usaldatavusraamistiku kohaldamist ELis pangalaenude andmise edendamiseks

Ettevõtjate ja kodumajapidamiste toetamine COVID-19 puhangu ajal

Komisjoni tõlgendav teatis, milles käsitletakse arvestus- ja usaldatavusraamistiku kohaldamist ELis pangalaenude andmise edendamiseks

Ettevõtjate ja kodumajapidamiste toetamine COVID-19 puhangu ajal

1. Sissejuhatus ja taust

COVID-19 pandeemia põhjustatud rängal majandusšokil ja erakorralistel tõkestamiseetmetel on majanduses kaugeleulatuv mõju nii pakkumise kui ka nõudluse poolel. Ettevõtjad seisavad silmitsi tarneahela häirete, ajutiste sulgemiste ja vähenenud nõudlusega, kodumajapidamised aga töötuse ja sissetulekute vähenemisega.

Majanduslanguse kõige tõsisemad tagajärjed ilmnevad eelolevatel kuudel. Tuleks toetada kodumajapidamisi ja maksejõulisi ettevõtjaid, et aidata neil tulla toime majanduse jahtumise ja sellest tuleneva likviidsusnappusega.

1.1. Pankade roll COVID-19 majandusliku mõju leevendamisel

Erinevalt üleilmsest finantskriisist ei tulene COVID-19 puhangust tingitud majandusšokk pangandussektorist või laiemast finantssüsteemist. Pangad on ELis praegu palju vastupidavamad kui 2008. aastal. Omavahendite suhtarvud on oluliselt paranenud ja likviidsuspuhvrid suurenenud ning pankade finantsvõimendus ja sõltuvus lühiajalisest rahastamisest on vähenenud. Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) koordineeritud stressitestid on näidanud, et ELi pangandussektor on piisavalt vastupidav, et tulla toime tõsise majanduslangusega mitmesuguste stsenaariumide korral. Ka laiem finantssüsteem on COVID-19 kriisist tingitud stressiolukorraga hästi toime tulnud.

Liidu pankade tugevus peaks aitama neil mängida olulist rolli COVID-19st tingitud majandusšokiga toimetulemisel ja kiire taastumise ettevalmistamisel, kuigi klientide raskused ja finantsturgude suurem volatiilsus mõjutavad kindlasti negatiivselt ka panku. Pangad võivad seda rolli täita nii, et säilitavad krediidivoo klientidele, keda kriis kõige rohkem mõjutab, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd).

Avaliku sektori asutused ja organid liidu, liikmesriikide ja rahvusvahelisel tasandil on astunud kiireid ja otsustavaid samme, et pangad saaksid vahendeid tulemuslikult suunata ettevõtjatele ja kodumajapidamistele.

- Keskpangad on suurendanud pankadele pakutavat likviidsustoetust, et edendada pangalaenude andmist nendele, keda COVID-19 kriis kõige enam mõjutab, ja laiendanud oma varaostukavasid, et tagada kõigi majandussektorite jaoks veelgi toetavamad rahastamistingimused.

- ELis pankade üle järelevalvet tegevad asutused on andnud pankadele ajutist kapitali-, likviidsus- ja tegevustoetust, et tagada, et nad saavad keerulisemas olukorras täita jätkuvalt oma rolli reaalmajanduse rahastamisel¹. Rahvusvahelisel tasandil on Baseli pangajärelevalve komitee (Baseli komitee) teinud teatavaks, et viimaste Basel III standardite² rakendamise tähtaeg, mis on rahvusvaheliselt kokku lepitud, lükatakse ühe aasta võrra edasi, et pankadel ja järelevalveasutustel oleks rohkem tegevussuutlikkust, ning on nõustunud andma pankadele suurema paindlikkuse eeldatava krediidikahju arvestuse regulatiivse käsitluse järkjärgulisel kasutuselevõtul, et piirata mõju nende regulatiivsele kapitalile³.
- Euroopa Komisjon on ELi koordineeritud reageerimise raames, mille eesmärk on võidelda COVID-19 kriisi majandusliku mõjuga,⁴ kasutanud riigiabi⁵ ning stabiilsuse ja kasvu pakti⁶ raamistike kogu pakutavat paindlikkust, et liikmesriigid saaksid võtta otsustavaid ja koordineeritud eelarvemeetmeid. Seda paindlikkust kasutades on liikmesriigid rakendanud toetusmeetmeid, eelkõige valitsuse tagatud laenugarantiide või maksetähtaegade edasilükkamise (moratoriumid) vormis, mis annavad pankadele stiimuli jätkata praegustes ebakindlates oludes laenuandmist ning leevandavad ettevõtjate ja kodumajapidamiste vahetut finantssurvet.

Ulatuslikud rahapoliitilised, regulatiivsed ja eelarvemeetmed annavad pankadele vajalikud vahendid ja paindlikkuse, et ELi majandust COVID-19 kriisi ajal toetada.

Pangad peavad kasutama vabanenud kapitali ja likviidsust, et suunata vahendid ettevõtjatesse ja kodumajapidamistesse, mida majandustegevuse järsk vähenemine otseselt mõjutab, järgides seejuures usaldatavusnõudeid. Sel viisil saab piirata kahju ELi majandusele ning taastumine algab varem ja on kindlam.

Komisjon tunnustab ja tervitab jõupingutusi, mida pangad on teinud, et aidata kodumajapidamistel ja ettevõtjatel selle enneolematu kriisiga toime tulla⁷. Arvestades kriisi ulatust, oodatakse, et pangandussektor ja laiem finantssüsteem toetavad täielikult

¹ Vt näiteks EKP 12. märtsil teatavaks tehtud meetmed, kättesaadavad aadressil

<https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200312~43351ac3ac.en.html>.

² Vt pressiteade „Governors and Heads of Supervision announce deferral of Basel III implementation to increase operational capacity of banks and supervisors to respond to Covid-19“, 27. märts 2020, kättesaadav aadressil

<https://www.bis.org/press/p200327.htm>.

³ Vt pressiteade „Basel Committee sets out additional measures to alleviate the impact of Covid-19“, 3. aprill 2020, kättesaadav aadressil <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Investeeringuspangale ja eurorühmale „Euroopa koordineeritud majanduslikud meetmed COVID-19 puhangule reageerimiseks“, COM(2020) 112 final, 13.3.2020.

⁵ Komisjoni teatis „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“, COM(2020) 1863 final, 19.3.2020, muudetud dokumendiga COM(2020) 2215 final, 3.4.2020.

⁶ Komisjoni teatis nõukogule stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli aktiveerimise kohta, COM (2020) 123 final, 20.3.2020.

⁷ Pangad ja riiklikud pangaliidud on lükanud edasi haavatavate perede üürimaksete, äriühingute laenumaksete ja liisingulepingute ning COVID-19st mõjutatud klientide tarbimislaenude tähtaegu. Peale selle on pangad teinud VKEdele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele kiiresti kättesaadavaks täiendavad krediidiliinid ning toonud ettepoole töötushüvitiste maksmise. Pankadel on oluline roll ka COVID-19 seotud tugilaenude taotluste menetlemisel ja antud tugilaenude vahendamisel. Lisaks on pangad suurendanud viipemaksete limiiti, et lihtsustada tarbijate ja jaemüüjate jaoks turvaliste makseviiside kasutamist.

avaliku sektori poliitikameetmeid. COVID-19 pandeemiast tingitud majandusraskused saab ületada ainult juhul, kui avalik ja erasektor teevad tihedat koostööd. Euroopa Parlamendi 17. aprilli resolutsioonis⁸ rõhutati, et pangandussektoril peab selles kriisis olema ennetav roll, ning ELi rahandusministrite 16. aprillil vastu võetud avalduses⁹ kutsuti pangandussektorit üles toetama COVID-19 puhangust mõjutatud kodumajapidamisi ja äriühinguid, et tagada äritegevuse jätkumine.

1.2. Õigusraamistiku paindlikkus COVID-19 kriisi ajal

Pankade õigusraamistik pakub avaliku ja erasektori algatustele palju tegevusruumi, et edendada laenude jätkuvat andmist COVID-19 kriisist mõjutatud klientidele, kasutades samal ajal ettevaatlikku lähenemisviisi. Komisjon julgustab panku kasutama täielikult ära paindlikkust, mida võimaldavad kehtivad arvestuseeskirjad¹⁰ ja usaldatavusnõuded,¹¹ et toetada ELi majandust COVID-19 puhangust tingitud erakorralistes oludes. Lühiajaliste likviidsusvajaduste rahuldamiseks mõeldud toetusmeetmete rakendamine üksi et tohiks tuua automaatselt kaasa rangemat arvestuslikku või usaldatavuskäsitlust olukorras, kui finantsseisund muidu ei halvene.

Samal ajal on väga oluline, et pangad mõõdaksid riske jätkuvalt täpselt, järjepidevalt ja läbipaistvalt, sest seda on vaja, et jälgida COVID-19 kriisi mõju ELi majandusele, ja see on vastupidava pangandussektori alus. See tähendab, et pangad peavad jätkuvalt tegema kindlaks sellised olukorrad, kus laenuvõtjatel võivad olla finantsraskused, mis võivad pikas perspektiivis mõjutada nende võimet tasuda oma laenukohustused. Samuti peavad pangad rakendama jätkuvalt usaldusväärseid laenude väljastamise standardeid ja põhimõtet „tunne oma klienti“, nagu on nõutud ELi õigusaktidega.

1.3. Vajadus koordineeritud reageerimise järele

Komisjon kutsus oma teatises, milles käsitleti koordineeritud majanduslikke meetmeid COVID-19 kriisile reageerimiseks,¹² usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ja raamatupidamisarvestuse asutusi üles täpsustama, kuidas kehtiva õigusraamistiku paindlikkust kõige paremini ära kasutada. Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA),¹³

⁸ Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2020. aasta resolutsioon ELi kooskõlastatud meetmete kohta võitluses COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgede vastu (2020/2616(RSP)).

⁹ ELi rahandusministrite avaldus pangalaenude jätkamise ja hästitoimiva kindlustussektori säilitamise kohta COVID-19 pandeemia ajal, 16. aprill 2020.

¹⁰ Komisjoni 22. novembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2067, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1126/2008 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002) seoses rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga (IFRS) 9.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet.

¹² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Keskpannangale, Euroopa Investeerimispannangale ja eurorühmale „Euroopa koordineeritud majanduslikud meetmed COVID-19 puhangule reageerimiseks“, COM(2020) 112 final, 13.3.2020.

¹³ Vt EBA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 meetmete valguses usaldatavusraamistiku kohaldamist seoses makseviivituse, makseraskuste tõttu restruktureerimise ja IFRS 9ga, 25. märts 2020.

Euroopa Keskpannga pangandusjärelevalve (EKP),¹⁴ Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA)¹⁵ ja Euroopa audiitorite järelevalveasutuste komitee (CEAOB)¹⁶ on selgitanud, kuidas praeguse arvestus- ja usaldatavusraamistiku ulatuslik paindlikkus võimaldab jõuliselt, kuid samal ajal tõrkeid tekitamata hallata erakorralisi meetmeid, mida võetakse sellele enneolematule olukorrale reageerimiseks. Komisjon väljendab heameelt ka Baseli komitee¹⁷ ja Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB)¹⁸ hiljutiste avalduste üle.

On väga oluline, et kõik ametiasutused tegutseksid jätkuvalt koordineeritult ja järjepidevalt, kui nad täpsustavad, kuidas kasutada nende normide paindlikkust, et tagada maksimaalne selgus ja võrdsed tingimused ühtsel turul. Ühtset reeglistikku kohaldatakse ELi kõigi pankade suhtes ja pandeemia tekitatud šokk ei tohiks tuua kaasa seda, et õigusnorme kohaldatakse riigiti erinevalt. Järelevalveasutused peaksid COVID-19 tingimustes antud garantiisid või kehtestatud maksemoratoriume, mis on laadilt ühesugused, käsitlema kõikjal liidus ühtemoodi. Kui tagatakse, et õigusnormide paindlikkust kasutatakse ühetaoliselt, aitab see säilitada ühtse turu terviklikkust, mis on kiiremaks taastumiseks väga oluline. Komisjon kutsub EBA-t üles tegema kokkuvõtet sellest, kuidas tuleks COVID-19 kriisiga seoses antud riigigarantiisid käsitleda riskimaandamise puhul, ja esitama vajaduse korral lisasuuniseid.

Mitme toetusmeetme puhul, mille EL ja riiklikud ametiasutused on vastu võtnud, on õigusnormide paindlikkust kasutatud tulemuslikult pankade laenuandmisvõime maksimeerimiseks. Järelevalveasutused on lubanud pankadel kasutada ajutiselt likviidsus- ja kapitalipuhvreid ning riiklikud määratud asutused on leevendanud mitut makrotasandi usaldatavusega seotud kapitalipuhvri nõuet, vabastades sisuliselt märkimisväärse mahus kapitali regulatiivsetest piirangutest. Need on oodatud toetusmeetmed, mis kajastavad usaldatavuspuhvrите põhjuseid ning seda, kui oluline on lubada nende vabastamist tagamaks, et neid saab vajaduse korral kasutada. Pangad peaksid kasutama kapitalipuhvreid selleks, et jätkata reaalmajandusele laenuandmist, ja turud ei tohiks vaadata nende kasutamist praeguses olukorras negatiivsena. Komisjon kutsub Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu üles koordineerima kogu ELi hõlmavat lähenemist makrotasandi usaldatavuspuhvrите kasutamisele kriisi ajal ja taastumisetapis.

Tagamaks, et pangad saavad mängida COVID-19 kriisi ajal ELi majanduse toetamisel oma olulist rolli, kinnitatakse käesolevas teatises paindlikkuse olemasolu, mida on rõhutanud EBA,¹⁹ EKP,²⁰ ESMA,²¹ CAOAB,²² Baseli komitee²³ ja IASB,²⁴ et anda selles

¹⁴ Vt pressiteade „ECB Banking Supervision provides further flexibility to banks in reaction to coronavirus“ ja sellele lisatud korduma kippuvad küsimused, 20. märts 2020.

¹⁵ Vt ESMA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 puhangu arvestuslikku mõju eeldatava krediitkajahu arvutamisele IFRS 9 kohaselt, 25. märts 2020.

¹⁶ Vt CAOAB avaldus, milles rõhutatakse valdkondi, mis on väga olulised, pidades silmas COVID-19 mõju finantsaruannete audititele, 25. märts 2020.

¹⁷ Vt Baseli komitee, „Measures to reflect the impact of Covid-19“, 3. aprill 2020.

¹⁸ Vt IASB avaldus IFRS 9 ja COVID-19 kohta „Accounting for expected credit losses applying IFRS 9 Financial Instruments in the light of current uncertainty resulting from the covid-19 pandemic“, 27. märts 2020.

¹⁹ Vt EBA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 meetmete valguses usaldatavusraamistiku kohaldamist seoses makseviivituse, makseraskuste tõttu restruktureerimise ja IFRS 9ga, 25. märts 2020; [EBA suunised COVID-19 kriisi kontekstis kohaldatavate laenumaksete seadusandlike ja muude kui seadusandlike moratoriumide kohta, 2 aprill 2020.](#)

küsimuses nii suurt kindlust, kui see praegusel ajal võimalik on. Käesolevas teatistes tuletatakse meelde nende asutuste antud suuniste põhipunkte, et tugevdada ühist kohustust kasutada liidu õigusraamistiku paindlikkust järjepidevalt ja kooskõlastatult (vt 2. ja 3. jagu). Lisaks rõhutatakse teatistes olulist rolli, mida ELi pangandussektor hakkab eeldatavasti koos avaliku sektoriga täitma COVID-19 majandusliku mõju piiramisel ning kriisi järel kiire taastumise edendamisel, ning tuuakse esile valdkonnad, kus panku kutsutakse üles tegutsema vastutustundlikult (4. jagu). Teatistes rõhutatakse ka vajadust muuta sihipäraselt usaldatavusraamistiku teatavaid aspekte, et maksimeerida pankade võimet jätkata ettevõtjatele ja kodumajapidamistele laenude andmist ja jälgida samal ajal, kuidas pangad kasutavad vabanenud ressursse pangalaenude pakkumise suurendamiseks (5. jagu).

2. IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ paindlikkus

IASB kehtestas finantsstabiilsuse nõukogu ja G20 nõudmisel rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi (IFRS) 9 kaudu laenukahju eraldiste tegemise suhtes rohkem tulevikku suunatud lähenemisviisi. IFRS 9 on kehtestatud eelmisest finantskriisist saadud õppetunni tõttu, sest selle kriisi ajal oli paljudel pankadel liiga vähe laenukahju eraldisi, et katta kahjud laenuvõtjate makseviivituse korral. On väljendatud muret, et IFRS 9 kohase eeldatavat krediitkahjut käsitleva lähenemisviisi kohaldamine toob automaatselt kaasa pankade krediitkahju eraldiste järsu ja olulise suurenemise, mis vähendaks omakorda nende võimet anda klientidele laenu.

IFRS 9 kohane eeldatavat krediitkahjut käsitlev lähenemisviis eeldab hinnangute ja paindlikkuse kasutamist. Nagu märkis IASB, ei oodata, et pangad (ja teised äriühingud) kohaldaksid oma olemasolevaid eeldatavat krediitkahjut käsitlevaid lähenemisviise mehaaniliselt, et teha kindlaks eraldiste summa sellises erakorralises olukorras nagu COVID-19 kriis. Komisjon ootab, et pangad kasutaksid täielikult ära IFRS 9ga lubatud hinnangute kasutamise ulatust ja paindlikkust, et leevendada COVID-19 kriisi põhjendamatut mõju pankade eeldatava krediitkahju eraldistele, kahjustamata investorite kindlustunnet.

Krediidiriski olulise suurenemise hindamine

Pangad peaksid krediidiriski olulise suurenemise hindamisel lähtuma asjaomaste finantsvarade järelejäänud kehtivusajast. Makseviivituse tõenäosuse COVID-19 kriisist tingitud järsk kiire suurenemine, mis on eeldatavasti ajutine, ei tohiks tuua kaasa kehtivusaja makseviivituse tõenäosuse olulist suurenemist. Järelikult ei tohiks järgmisel 12 kuul sellega kaasneda krediidiriski olulist suurenemist võrreldes eeldatava makseviivituse tõenäosusega.

²⁰ Vt EKP pangandusjärelevalve korduma kippuvad küsimused, milles käsitletakse EKP järelevalvemeetmeid koroonaviirusele reageerimisel, 20. märts 2020; EKP pangandusjärelevalve poolt olulistele asutustele edastatud kiri pealkirjaga „IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic“, 1. aprill 2020.

²¹ Vt ESMA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 puhangu arvestuslikku mõju eeldatava krediitkahju arvutamisele IFRS 9 kohaselt, 25. märts 2020.

²² Vt CEAOB avaldus, milles rõhutatakse valdkondi, mis on väga olulised, pidades silmas COVID-19 mõju finantsaruannete audititele, 25. märts 2020.

²³ Vt Baseli komitee, „Measures to reflect the impact of Covid-19“, 3. aprill 2020.

²⁴ Vt IASB avaldus IFRS 9 ja COVID-19 kohta „Accounting for expected credit losses applying IFRS 9 Financial Instruments in the light of current uncertainty resulting from the covid-19 pandemic“, 27. märts 2020.

Kui pangad hindavad, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud, peaksid nad andma piisava kaalu stsenaariumidele, mis põhinevad pikaajalistel stabiilsetel makromajanduslikel väljavaadatel. IFRS 9s hinnatakse seda, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud, ajahetke (aruandekuupäev) põhjal. Kuna COVID-19 kriis on ainulaadne, on pankadel keeruline saada piisavalt mõistlikku ja tõendatavat teavet selleks, et koostada usaldusväärseid tulevikku suunatud stsenaariume krediidiriski olulise suurenemise kindlakstegemiseks. Selle asemel, et lihtsalt ekstrapoleerida praegust ebakindlust eelolevatele aastatele, peaksid pangad andma piisava kaalu stsenaariumidele, mis põhinevad pikaajalistel stabiilsetel makromajanduslikel väljavaadatel, nagu on soovitanud EKP²⁵. EKP on kirjeldanud oma kirjas olulistele asutustele, kuidas nad peaksid kasutama EKP ekspertide makromajanduslikku ettevaadet IFRS 9 kohasel krediidiriski olulise suurenemise hindamisel ja eeldatava krediidikahju eraldiste tegemisel²⁶.

Moratoriumide kasutamine ning muudatuste ja krediidiriski olulise suurenemise kindlakstegemine

On ebatõenäoline, et COVID-19 kriisiga seotud ajutised toetusmeetmed, nagu avaliku või erasektori moratoriumid, kujutavad endast IFRS 9 kohaseid olulisi muudatusi²⁷. Pangad peaksid kasutama kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid hinnanguid ning võtma arvesse moratoriumide eriomadusi, et teha kindlaks, kas moratoriumid tooksid kaasa IFRS 9 kohase muudatuse või kas muudatus on oluline ja tingiks seega laenu kajastamise lõpetamise. Komisjon nõustub ESMA väitega, et kui toetusmeetmed on ajutised ja seotud COVID-19 puhanguga ega mõjuta oluliselt laenu majanduslikku netoväärtust, on ebatõenäoline, et muudatus on oluline.

Üksnes era- või avaliku sektori moratoriumide põhjal ei tohiks automaatselt arvata, et laenude puhul esines krediidiriski oluline suurenemine. Moratoriumid lähtestavad kuupäeva, mille alusel tuleks arvutada laenuvõtjate maksetähtpäeva ületanud päevade arv²⁸. Seega mõjutavad moratoriumid ümberlükatavat eeldust, et maksetähtpäeva 30 päevase ületamise korral on krediidirisk oluliselt suurenenud ja 90 päevase maksetähtpäeva ületamise korral on laenuvõtja oma kohustused täitmata jätnud. Laenud, mis töötasid enne COVID-19 kriisi hästi ja mille suhtes on kehtestatud ajutine avaliku või erasektori moratorium, ei tooks automaatselt kaasa oluliselt suuremaid eeldatavaid IFRS 9 kohaseid eeldatava krediidikahju eraldisi.

²⁵ Vt pressiteade „ECB Banking Supervision provides further flexibility to banks in reaction to coronavirus“ ja sellele lisatud korduma kippuvad küsimused, 20. märts 2020.

²⁶ Vt EKP poolt olulistele asutustele edastatud kiri pealkirjaga „IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic“, 1. aprill 2020.

²⁷ Nagu määratletud IFRS 9 paragrahvis 5.4.3 (komisjoni 22. novembri 2016. aasta määruse (EL) 2016/2067 lisa).

²⁸ Vt EBA suunised makseviivituse mõiste kohaldamise kohta, kättesaadavad aadressil [https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20\(EBA-GL-2016-07\).pdf](https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20(EBA-GL-2016-07).pdf).

EBA ja ESMA 25. märtsil avaldatud avaldustes²⁹ selgitati, et toetusmeetmed ei too automaatselt kaasa IFRS 9 kohast krediidiriski olulist suurenemist. Lisaks avaldas IASB 27. märtsil dokumendi IFRS 9 kohaldamise kohta COVID-19 kriisi ajal, milles kinnitati IFRS 9 paindlikkust ja osutati sõnaselgelt EKP, EBA ja ESMA avaldustele³⁰. Komisjon nõustub ametiasutuste mitmete väidetega, et kui toetusmeetmed on ajutised ja seotud COVID-19 kriisiga, on ebatõenäoline, et muudatused on olulised.

Laenugarantiide kasutamine ja eeldatava krediidikahju eraldised vastavalt IFRS 9-le

Laenugarantiid ei suurenda ega vähenda laenuvõtja makseviivituse riski, kuid vähendavad krediidikahju summat, juhul kui laenuvõtjal tekib makseviivitus. Kui valitsus või muu üksus annab laenuvõtjate pangalaenudele garantiisid, peavad pangad võtma neid laenugarantiisid arvesse eeldatava krediidikahju arvutamisel. Sellest tulenevalt on eeldatav krediidikahju väiksem, sest garantii katab osa kahjust.

Pangad peaksid avalikustama näitliku teabe selle kohta, kuidas määratakse kindlaks IFRS 9 kohane eeldatav krediidikahju, sealhulgas teabe negatiivsete stsenaariumide kohta. Peale selle peaksid pangad avalikustama märkustes COVID-19 kriisiga seoses kasutusele võetud konkreetset arvestusmeetodid. Sellise teabe avalikustamine võimaldab turuosalistel anda teadlikke hinnanguid pankade krediidiriski positsioonide kohta.

Eeldatakse, et välisaudiitorid võtavad oma töös arvesse Baseli komitee, EBA,³¹ ESMA,³² EKP,³³ IASB³⁴ tehtud ja käesolevas teatises esitatud avaldusi. See tähendab, et eeldatakse, et nad võtaksid auditiarvamuste koostamisel arvesse IFRS 9ga lubatud pankade hinnangute ja paindlikkuse kasutamist, lähtudes kõnealustest suunistest. COVID-19 kriisi muud üldist mõju finantsaruannete kohustuslikele audititele on käsitletud CEAOB avalduses³⁵.

Üleminekukord kapitalinõuete määruuses

Panku julgustatakse rakendama IFRS 9 üleminekukorda, mis vähendab IFRS 9 kohase eeldatava krediidikahju eraldiste mõju pankade regulatiivsele kapitalile³⁶.

²⁹ Vt <https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures> ja https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-951_statement_on_ifrs_9_implications_of_covid-19_related_support_measures.pdf.

³⁰ Vt <https://cdn.ifrs.org/-/media/feature/supporting-implementation/ifrs-9/ifrs-9-ecl-and-coronavirus.pdf?la=en>.

³¹ Vt EBA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 meetmete valguses usaldatavusraamistiku kohaldamist seoses makseviivituse, makseraskuste tõttu restruktureerimise ja IFRS 9ga, 25. märts 2020; [EBA suunised COVID-19 kriisi kontekstis kohaldatavate laenumaksete seadusandlike ja muude kui seadusandlike moratooriumide kohta, 2 aprill 2020.](#)

³² Vt ESMA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 puhangu arvestuslikku mõju eeldatava krediidikahju arvutamisele IFRS 9 kohaselt, 25. märts 2020.

³³ Vt EKP pangandusjärelevalve korduma kippuvad küsimused, milles käsitletakse EKP järelevalvemeetmeid koroonaviirusele reageerimisel, 20. märts 2020; EKP pangandusjärelevalve poolt olulistele asutustele edastatud kiri pealkirjaga „IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic“, 1. aprill 2020.

³⁴ Vt IASB avaldus IFRS 9 ja COVID-19 kohta „Accounting for expected credit losses applying IFRS 9 Financial Instruments in the light of current uncertainty resulting from the covid-19 pandemic“, 27. märts 2020.

³⁵ Vt CEAOB avaldus, milles rõhutatakse valdkondi, mis on väga olulised, pidades silmas COVID-19 mõju finantsaruannete audititele, 25. märts 2020.

³⁶ EKP soovib kasutada üleminekukorda kõigil pankadel, mille üle ta teeb usaldatavusjärelevalvet, ning teatas, et on valmis menetlema kiiresti kõiki sellega seoses saabunud taotlusi; vt korduma kippuvad küsimused, milles käsitletakse EKP järelevalvemeetmeid koroonaviirusele reageerimisel, 20. märts 2020.

Kapitalinõuete määrus sisaldab üleminekukorda,³⁷ mis lubab pankadel jälle arvata esimese taseme põhiomavahendite hulka eraldiste suurenemise, mis tuleneb IFRS 9 kohasest eeldatava krediidikahju arvestusest³⁸. 2018. aasta teise kvartali seisuga kasutas ELis üleminekukorda ainult 56 % ELi pankadest³⁹. Euroalal on seda võimalust kasutanud ainult 34 EKP otsese järelevalve all olevat panka. Pangad, mis otsustasid 2018. aastal IFRS 9 üleminekukorda mitte kasutada, võivad oma otsust muuta, kui nende pädev asutus annab sellele enne heakskiidu.

Pädevad asutused peaksid võtma nõuetekohaselt arvesse praegusi erakorralisi asjaolusid ja menetlema kiiresti pankade taotlusi hakata kohaldama IFRS 9 üleminekukorda, mis on nähtud ette kapitalinõuete määrusega⁴⁰. Selleks et piirata regulatiivse kapitali võimalikku volatiilsust, mis võib tekkida siis, kui COVID-19 kriisi tõttu suureneb oluliselt eeldatav krediidikahju, on Baseli komitee leppinud kokku kehtiva üleminekukorra muudatused. Need muudatused võimaldaksid alustada uuesti viieaastast üleminekuperioodi ja kohandada seda, kuidas on kalibreeritud eraldiste taas esimese taseme põhiomavahendite hulka arvamise kord. Komisjon võtab täna vastu seadusandliku ettepaneku nende muudatuste rakendamiseks liidu õiguses⁴¹.

3. Usaldatavusnõuete paindlikkus viivislaenude liigitamise puhul

Viivislaenude liigitamist käsitlevate usaldatavusnõuete puhul võib võtta arvesse toetusmeetmeid, nagu garantiid ning era- või avaliku sektori moratoriumid. Sellega seoses on EBA⁴² ja EKP⁴³ teinud avaldusi ja esitanud suuniseid, et selgitada, kuidas käsitleda järjepideval viisil aspekte, mis on seotud i) makseviivituses olevate laenude liigitamise ja ii) makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuete kindlakstegemisega.

Garantiide kasutamine ja makseviivituse mõiste

Usaldatavusnõuete kohaselt ei ole pank kohustatud võtma garantii realiseerimisel automaatselt arvesse makseviivituses olevaid võlgnikke. Kapitalinõuete määruse⁴⁴ kohaselt tuleb arvesse võtta seda, kas võlgnik tõenäoliselt ei tasuks nõudeid garantii realiseerimiseta; garantii realiseerimine üksi ei too kaasa makseviivituses olevaks

³⁷ Kapitalinõuete määruse artikkel 473a.

³⁸ Summa, mille pangad võivad jälle esimese taseme põhiomavahendite hulka arvata, väheneb viie aasta jooksul (1. jaanuar 2018 – 31. detsember 2022) järk-järgult. Võimalikku mõju esimese taseme põhiomavahenditele võib vähendada 2020. aastal 70 %, 2021. aastal 50 % ja 2022. aastal 25 %.

³⁹ EBA aruanne „First observations on the impact and implementation of IFRS 9 by EU institutions“, 20. detsember 2018. See arv võib olla muutunud, sest pankadel on lubatud muuta üks kord oma algset otsust selle kohta, kas kohaldada üleminekukorda või mitte.

⁴⁰Vt EBA soovitus 25. märtsi 2020. aasta avalduses. 20. märtsil 2020 soovitas EKP kasutada üleminekukorda kõigil pankadel, mille üle ta teeb usaldatavusjärelvalvet, ning teatas, et on valmis menetlema kiiresti kõiki sellega seoses saabunud taotlusi.

⁴¹ Vt 5. jagu „Järelevalve ja järelmeetmed“.

⁴² Vt EBA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 meetmete valguses usaldatavusraamistiku kohaldamist seoses makseviivituse, makseraskuste tõttu restruktureerimise ja IFRS 9ga, 25. märts 2020; [EBA suunised COVID-19 kriisi kontekstis kohaldatavate laenumaksete seadusandlike ja muude kui seadusandlike moratoriumide kohta, 2 aprill 2020.](#)

⁴³ Vt EKP pangandusjärelvalve korduma kippuvad küsimused, milles käsitletakse EKP järelevalvemeetmeid koroonaviirusele reageerimisel, 20. märts 2020; EKP pangandusjärelvalve poolt olulistele asutustele edastatud kiri pealkirjaga „IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic“, 1. aprill 2020.

⁴⁴ Kapitalinõuete määruse artikli 178 lõike 1 punkt a.

liigitamist⁴⁵. Samal ajal ei välista garantii seda, et võlgnik liigitatakse makseviivituses olevaks. Olenemata sellest, kas garantii on olemas, peab pank võtma seisukoha, kas võlgnik suudab oma kohustused täita või ei.

COVID-19 kriisi praeguses etapis on paljudel laenuvõtjatel ajutisi probleeme kohustuste täitmisega. Kui pangad hindavad laenuvõtja võimet täita oma kohustusi, peaksid nad võtma arvesse laenuvõtja pikaajalisi väljavaateid, pöörates tähelepanu olukordadele, kus ajutised probleemid muutuvad kõige tõenäolisemalt pikemaajalisteks raskusteks ja põhjustavad lõpuks maksejõuetuse.

Maksemoratoriumide kasutamine ning makseraskuste tõttu restruktureerimise ja makseviivituse mõisted

COVID-19 kriisile reageerimisel rakendatud avaliku ja erasektori moratoriumide skeemid ei too automaatselt kaasa riskipositsiooni ümberliigitamist makseraskuste tõttu restruktureeritud nõudeks, nõuetekohaselt teenindatavaks nõudeks või makseraskuste tõttu restruktureeritud viivisnõudeks. Makseraskuste tõttu restruktureerimise⁴⁶ määratluse kohaselt pakuvad pangad tavaliselt erimeetmeid (nt laenu põhiosa- ja/või intressimaksete ajutine peatamine), et aidata üksikuid laenuvõtjaid, kellel on või tõenäoliselt tekivad seoses tagasimaksekohustustega ajutised finantsraskused. Kui makseraskuste tõttu restruktureerimise meetme tõttu finantskohustus väheneb (see on nn erakorraline ümberstruktureerimine), näitab see, et laenuvõtja tõenäoliselt ei tasu oma kohustust⁴⁷. COVID-19 kriisile reageerimisel rakendatud avaliku ja erasektori moratoriumide skeemid on laadilt valdavalt ennetavad ja üldised. Nende eesmärk on käsitleda süsteemseid riske ja maandada võimalikke riske, mis võivad tulevikus ELi majanduses tekkida. Need ei ole laenuvõtjaspetsiifilised, sest maksete edasilükkamise perioodi pikkus määratakse kindlaks iga laenuvõtja jaoks, olenemata laenuvõtja konkreetsest finantsolukorrast⁴⁸. Nimetatud põhjustel võib lähtuda põhimõttest, et nad ei mõjuta asjaomaste laenude liigitamist. Avaliku ja erasektori moratoriumide tuleks käsitleda sarnaselt, juhul kui neil on sama eesmärk ja sarnased omadused.

EBA 2. aprilli 2020. aasta suunistes maksemoratoriumide kohta⁴⁹ on täpsustatud, millistel tingimustel ei kaasne avaliku või erasektori moratoriumidega makseraskuste tõttu restruktureerimiseks liigitamist. Kui kohustuse tasumine on maksemoratoriumi tõttu peatatud, peatatakse maksetähtpäeva ületanud päevade lugemine⁵⁰ ja viivitusi arvestatakse

⁴⁵ Vt ka korduma kippuvad küsimused, mille EKP avaldas 20. märtsil 2020.

⁴⁶ Kapitalinõuete määruse artikkel 47b.

⁴⁷ Kapitalinõuete määruse artikli 178 lõike 3 punkt d.

⁴⁸ Vt EBA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 meetmete valguses usaldatavusraamistiku kohaldamist seoses makseviivituse, makseraskuste tõttu restruktureerimise ja IFRS 9ga, 25. märts 2020; [EBA suunised COVID-19 kriisi kontekstis kohaldatavate laenumaksete seadusandlike ja muude kui seadusandlike moratoriumide kohta, 2 aprill 2020.](#)

⁴⁹ Suunised COVID-19 kriisi kontekstis kohaldatavate laenumaksete seadusandlike ja muude kui seadusandlike moratoriumide kohta, kättesaadavad aadressil <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/credit-risk/guidelines-legislative-and-non-legislative-moratoria-loan-repayments-applied-light-covid-19-crisis>.

⁵⁰ Kapitalinõuete määruse artikli 178 lõike 1 punkt b.

muudetud maksegraafiku alusel⁵¹. Pangad on endiselt kohustatud juhtumipõhiselt hindama, kui tõenäoline on, et võlgnik jätab maksmata, kuid hindamise aluseks on muudetud maksegraafik; kui selles osas probleeme ei ole, võib nõuet käsitada jätkuvalt nõuetekohaselt teenindatava nõudena.

EBA suunistes maksemoratoriumide kohta selgitatakse, et pangad peaksid maksmata jätmise tõenäosuse hindamisel jätkuvalt kohaldama tavapäraseid riskipõhiseid põhimõtteid. Eeldatakse, et pangad kohaldavad nende võlgnike krediidiriski hindamisel, kelle suhtes on kehtestatud maksemoratorium, riskipõhist lähenemisviisi. Isegi kui maksemoratoriume ei liigitata makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmeteks, peavad pangad siiski hoolikalt hindama oma selliste riskipositsioonide krediidikvaliteeti, mille suhtes kõnealused meetmed on kehtestatud, ning tegema makseviivituse kindlakstegemise eesmärgil kindlaks olukorrad, kus võlgnikud jätvavad tõenäoliselt maksmata⁵². See tähendab, et pangad peaksid pöörama erilist tähelepanu selliste võlgnike hindamisele ja prioriseerima selliste võlgnike hindamist, kelle puhul on makseraskuste tõenäosus kõige suurem.

4. Pangandussektori roll ja vastutus

Selleks et majanduslik abi ja toetusmeetmed, mille avaliku sektori asutused on vastu võtnud, oleksid tulemuslikud, on vaja tulemuslikke ülekandekanaleid ja pangandussektori täielikku koostööd. Seepärast peavad pangad tegema koostööd üksteise ja avaliku sektori asutustega, et tagada piisav likviidsus kogu liidus laenuandmise kindlustamiseks. Avaliku sektori asutuste toetusmeetmetega on suunatud sektorisse täiendavat likviidsust ja vabastatud individuaalsete pankade likviidsuspuhvleid, et parandada pankade võimet teenindada ühtset turgu. Pankade ülesanne on pakkuda likviidsust ja nad peaksid täitma jätkuvalt oma ühist kohustust, milleks on pankadevahelise laenuandmise säilitamine. Seetõttu on väga oluline, et pangad jätkaksid kodumajapidamistele ja ettevõtjatele ning kõikjal liidus laenu andmist.

Pangad peaksid kiirendama oma tegevuse digitaliseerimist ning jääma pettuste suhtes valvsaks⁵³. Olukorras, kus avaliku sektori asutused on kehtestanud suhtlemisdistantsi hoidmise nõude, muutub internetipangandus pangandusteenuste järjepidevuse jätkumise tagamisel veelgi olulisemaks⁵⁴.

Mitmesugused järelevalvemeetmed, millega vabastatakse pangad ajutiselt teatavatest kapitali-, likviidsus- ja tegevusnõuetest, loovad paremad tingimused selleks, et pangandussektor saaks panustada ühistesse jõupingutustesse ning tagada oma olulise ühiskondliku ja majandusliku rolli kaudu avaliku sektori toetusmeetmete ülekandumise. Toetusmeetmed on oma olemuselt ennetavad ning nende eesmärk on käsitleda COVID-19 kriisi vahetut mõju ja raskust prognoosida tõenäolist taastumistempot. Kuigi pangad on

⁵¹ Vt EBA avaldus, milles käsitletakse COVID-19 meetmete valguses usaldatavusraamistiku kohaldamist seoses makseviivituse, makseraskuste tõttu restruktureerimise ja IFRS 9ga, 25. märts 2020, kättesaadav aadressil <https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures>.

⁵² Kapitalinõuete määruse artikli 178 lõike 1 punkt a.

⁵³ Vt EBA avaldus COVID-19 pandeemia ajal finantskuritegude riskide maandamise meetmete kohta, 31 märts 2020.

⁵⁴ Vt komisjoni konsultatsioon Euroopa uue digitaalse rahanduse strateegiaga kohta.

oluliselt rekapitalizeeritud ja negatiivsete stsenaariumidega toimetulemiseks palju paremini valmis kui 2008.–2009. aasta finantskriisi ajal, peavad nad siiski valmistuma majandusliku väljavaate halvenemiseks, mis kindlasti suurendab neid ohustavaid riske ja nendega seotud kulusid. Pangad peavad tegutsema ettevaatlikult, et tagada, et nad hoiavad või parandavad oma kapitalibaasi ning kaudselt ka oma laenuandmisvõimet.

Praeguses erandlikus olukorras tähendab dividendide väljamaksmisest loobumine pankade väljamaksmispõhimõtete konservatiivset muutmist. Järelevalveasutused on kutsunud panku üles loobuma dividendide väljamaksmisest ja aktsiate tagasiostmisest COVID-19 kriisi ajal⁵⁵. On kiiduväärt, et üha rohkem panku on otsustanud dividendide maksmise peatada, ning kõiki panku liidus kutsutakse üles loobuma COVID-19 kriisi ajal dividendide väljamaksmisest ja aktsiate tagasiostmisest, mille eesmärk on aktsionäridele tasu maksmine. Pangandussektor saadaks sel viisil tugeva signaali, et on kollektiivselt pühendunud oma rolli täitmisele hädaolukorraga tegelemisel.

Praeguses olukorras kutsutakse panku üles olema muutuvtasu maksmisel konservatiivsed. EBA ja EKP järelevalvenõukogu esimees on julgustanud panku olema boonuste maksmisel mõõdukas ja mitu riiklikku järelevalveasutust on sellega seoses juba võtnud mõningaid meetmeid. Praeguses kontekstis on äärmiselt oluline, et kõiki pankadele kättesaadavaid ressursse, sealhulgas boonusteks ette nähtud vahendid, kasutataks nii palju kui võimalik pankade tugevdamiseks ning nende laenuandmisvõime parandamiseks ja klientide toetamiseks. Kõrgemale juhtkonnale ja suure sissetulekuga isikutele makstavate boonuste vähendamine sellel keerulisel ajal on pankade võimalus näidata, et nad on COVID-19 puhangust mõjutatutega solidaarsed.

5. Järelevalve ja järelmeetmed

EL on näidanud, et ta suudab kriisile kiiresti reageerida. EBA, EKP ja riiklikud pädevad asutused on võtnud vastu toetusmeetmeid pankade tegevusvahendite vabastamiseks ja esitanud pankadele suuniseid õigusraamistiku paindlikkuse täieliku ärakasutamise kohta.

Komisjonil on nende meetmete üle hea meel ja ta julgustab panku paindlikkust ära kasutama. Nende meetmete selge eesmärk oli toetada panku, nii et nad saaksid mängida COVID-19 kriisiga tegelemisel oma rolli. Komisjon koos EKP, EBA ja riiklike ametiasutustega jälgib, kuidas pangad paindlikkust ja vabanenud kapitali kasutavad, ning hindab, mil määral aitavad toetusmeetmed pangalaenude pakkumisele kaasa. See hõlmab nii laenumahtude kui ka laenuandmisstandardite (nagu laenude väljastamise kriteeriumid) jälgimist, et hinnata, kas praegune kriis piirab laenude pakkumist.

Komisjon jätkab samal ajal panustamist rahvusvaheliselt koordineeritud meetmetesse G20, G7 ja finantsstabiilsuse nõukogu tasandil, muu hulgas koostöös standardeid kehtestavate rahvusvaheliste organitega, nagu Baseli komitee, finantsstabiilsuse

⁵⁵ Vt EKP 27. märtsi 2020. aasta soovitus dividendide jaotamise kohta COVID-19 pandeemia ajal ja EBA 31. märtsi 2020. aasta avaldus dividendide jagamise, aktsiate tagasiostmise ja muutuvtasu kohta. Sarnaseid avaldusi on teinud ka riiklikud pädevad asutused.

nõukogu ja IASB. Tänu 2008.–2009. aasta finantskriisi järel kehtestatud üleilmsetele reguleerivatele meetmetele on üleilmse pangandussüsteemi kapitali ja likviidsuse tase praegu oluliselt kõrgem kui nimetatud kriisi alguses. Sellest tulenevalt on pankadel tugevam positsioon üleilmsest tervisekriisist tingitud šokiga toimetulekuks ja majanduse jätkuva rahastamise tagamiseks. Kuna pandeemia on üleilmne ja pankade tegevus ületab sageli riigipiire, tuleb regulatiivseid meetmeid ka seekord koordineerida üleilmisel tasandil. Sellega seoses esitas G20 ministrite kohtumisel 15. aprillil tegevuskava, milles kirjeldatakse üldist reageerimist COVID-19 kriisile ja selle majanduslikele tagajärgedele, sealhulgas finantsvaldkonna reguleerimise ja järelevalve meetmeid. Komisjoni töö üleilmisel tasandil hõlmab i) ELi võetavate meetmete kohta teabe jagamist, ii) panustamist üleilmsetesse poliitikameetmetesse ja iii) ELis üleilmset kokku lepitud meetmete rakendamise edendamist. Komisjon väljendab heameelt, et Baseli komitee võttis 27. märtsil⁵⁶ ja 3. aprillil⁵⁷ vastu otsused, millest ühega lükati Basel III reformi viimaste elementide rakendamine ühe aasta võrra edasi ja teisega pikendati üleminekukorda eeldatava krediidikahju arvestuse regulatiivse kapitalikäsitlemise jaoks. Lisaks tervitab komisjon finantsstabiilsuse nõukogu 2. aprilli⁵⁸ teadet, mille kohaselt muudab ta oma tööprogrammi prioriteete, et maksimeerida selle töö väärtust, mida ta teeb COVID-19-le reageerimisel. Komisjon kavatseb Basel III raamistiku seni rakendamata elemente käsitleva seadusandliku ettepaneku vastuvõtmise edasi lükata, kuid võtta selle siiski vastu ajal, mis võimaldab puuduvad Basel III standardid ELis tulemuslikult rakendada 2023. aasta jaanuariks. Komisjon võtab COVID-19 kriisi mõju pankade finantsseisundile arvesse kõnealusele ettepanekule lisatavas mõjuhinnangus.

Regulatiivsed ja järelevalvemeetmed on näidanud, et liidu õigusraamistikus on palju paindlikkust, mis võimaldab edendada jätkuvat laenuandmist COVID-19 kriisist mõjutatud klientidele. Sellises olukorras ei ole soovitatav teha ulatuslikke muudatusi ja need pigem suurendaksid pankade tegevuskoormust, sest pangad peaksid nendega kohanema. Lisaks vähendaks ELi arvestus- ja usaldatavusraamistiku ootamatu muutmine kriisi ajal üldsuse usaldust ELi pankade vastu.

Usaldatavusraamistiku teatavate aspektide sihipärane muutmine on samal ajal aga vajalik, et pangad saaksid inimeste ja majanduse toetamisel täita oma olulist rolli. Seepärast võtab komisjon koos käesoleva tõlgendava teatisega vastu seadusandliku ettepaneku,⁵⁹ et rakendada eeldatava krediidikahju arvestuse kehtiva üleminekukorra muudatused, lükata edasi Baseli komitee esitatud uue finantsvõimenduse määra puhvri nõude kohaldamine ning rakendada kapitalinõuete määruse spetsiifiliste elementide mõningad muudatused, et maksimeerida pankade võimet katta kahjud, mis on seotud COVID-19 puhanguga, ja jätkata laenuandmist ettevõtjatele ja kodumajapidamistele, säilitades samal ajal enda vastupidavuse.

⁵⁶ Vt <https://www.bis.org/press/p200327.htm>.

⁵⁷ Vt <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

⁵⁸ Vt <https://www.fsb.org/work-of-the-fsb/addressing-financial-stability-risks-of-covid-19/>.

⁵⁹ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2019/876 seoses kohandustega COVID-19 pandeemia reageerimiseks, COM(2020)310, 28.4.2020.

Tarbijaid aitavaid meetmeid võib samuti olla vaja tõhustada, sest kodumajapidamiste kasutada oleva tulu vähenemine töökoha kaotamise või majandustegevuse vähenemise tõttu suurendab tõenäoliselt ELis liigset võlakooormust. Neid küsimusi võetakse arvesse tarbijakrediidi direktiivi (2008/48/EÜ) ja hüpoteekkrediidi direktiivi (2014/17/EL) läbivaatamise käigus, mis peaks toimuma 2021. aastal.

Komisjon suhtleb edaspidi veelgi rohkem Euroopa finantssektoriga, et käsitleda selle rolli koroonaviiruse vastu võitlemisel ja koroonaviiruse sotsiaal-majanduslikku mõju ning majanduse kestliku elavnemise toetamist. Reageerida tuleb Euroopa tasandil, vältides riigiti killustumist ja koordineerimata tegevust.

Sel eesmärgil algatab komisjon dialoogi Euroopa finantssektori ja muude asjaomaste sidusrühmadega (ettevõtjate ja tarbijate esindajad), et uurida seda, kuidas peaks sektor osalema jõupingutustes kodanike ja ettevõtjate toetamiseks kriisi kestel ja hilisemal taastumisperioodil, lähtudes parimatest tavadest, ning edendama tulevikus majanduse kestlikku elavnemist, arvestades üleminekut rohelisele majandusele ja digitaaltehnoloogiale tulevase uuendatud ELi kestliku rahanduse strateegia kontekstis. Seepärast teeb komisjon tihedat koostööd kõigi asjaomaste finantssektori sidusrühmadega, et toetada nende rolli Euroopa ettevõtjate ja kodumajapidamiste toetamisel ning pühendumust sellele.